

Wiadomości Cudzoziemskie z Wiednia z Węgier &c. z Warszawy wydane 18. Junij 1697.

Przybyła tandem wiadomość do Dworu Augustissimi Imperatoris, że węgierskie Tropy Cesarskie náznácone ná obléženie Bihaču w Węgrzech zaczynały opasywać to Miejsce, zánim nádejdzic Artyleria ktorá už zbliżała. Tak prečko sié zaś Soltan Cesárz Turecki dowiedział o tych zamýstach Cesárskich y attakowaniu tey Fortecy, tak záraz wydał swoic Sultańskie surowe Emiry do Seráskierá Belgradskiego y Básy Bosmáckiego, aby dali pilne baczenie ná čiagnenia y marse wojsk Cesárskich, ktoré in quantumby przystępowały do obléženia tey Fortecy, stárali sié koniecznie ná odstędz iey przybywáć. Tá zář divisia wojská ktorá ná ňe przyciągnęta impreze, ná w Bogu, že będąc možtā wkrotkim czasie expugnare hoc fortalicum, máiac w obozie węgierskie necessaria, á osobliwie ognie misterne, ktoremi može przyciągać obléžencov do poddania sié pretkiego, zwlašča kiedy circumferencya tego miejscá, y położenie jest in situ angusto, obloczone jednym rytym proslym murem z kilka báse a w nim načisk wielki ludzi y žołnierow, ráchuiac sié tych samych ná trzy tyśiac przeciela ludu wybranego y pełnego odwagi do ostatnicy obrony. Nic možono sié iešče dostateczne dowiedzieć o authorze ogňia tak strasznego niespodziewanego, ktorý tak wielka przyniósł škodę, wskładach prowiantowych w Palance niedaleko Segiedynu: máia jednak wielkie podejrzenie ná Korucom adherentow Tekielego, albo ná zápaláczow pogájnych Tureckich, z ktorých pięciu złapano ex mandato Commandantá Zamku Segiedynskiego Przybyli Commisarze woieni Cesárzowi Imeli specifikácyu pogorzáley žywności y rynsztunkow wojennych, y lubo sprawdzie škodá jest niemála jednak mnejsza przecie niž przestało wypisano poczta, bo inter alia ośm, naście tyśięcy cetnarow maki. Turcy ex presidio Themisvaru ustánicznie zábiegája kraje pustosiac až po rzeke Maros názwaná. Tiedná ich wielka páryta gdy zápádlá bylá až ku Gienu w Siedmogórecka Ziemie, zágrábitá byla wielka liczbę bydlá ná pašy; o czym dowiedziany by sie Vsarya Cesarska Węgierska, z poblijszych miejsc, poszáta byla zá nimi w pogon y odbiela te łupy, ale gdy nie kontentowali sié tym samym onsem uciekáiacych Turkow dalej przesládownali až do samego boru, kedy byli Iánczárówie ná zásadce, nie mogac wytrzymać im, museli názad pierzcháiac ustępować y tam zgíne.

neho cesarskich 40. oprócz ráných, dwoch Rotmistrzow, jednák y Nie-
przyjaciel in duplo miał skody, kezy tym tylko przewyjszył že ludziom
Cesarskim odpór dał, že dáley prosequi nie mogli Hostem. Skwádra
Turecka Dunajska, ráchuiet się ná 120. žagli wojsennych to iest małych y
większych nawow álbo okręgów, ná ktorych sa Ianczárowie y ammunicye
wojenne, y iuż niektore bárki y łodzie pomykaly się ku Belgrádowi. Iest-
cze nona przeszłego Miesiąca konwoi náznaczony z prawniantem Turecki
do Temisvaru wprowadzony miał bydż z Zbánczowá, ktoremu zábiegá-
iac Cesarscy, kupili się ku pewnej przepráwy, zálepiając Nieprzyjacie-
lowi. Cesarz Turecki zábierał się wcześnie, ze staryszyna wojskowa
swoja, rusyć z Adriánopolu ku Belgrádowi, aby stánał w polu iako naypre-
dzey. Skwádra tež Dunajska Cesárzá Imci wprzyjslym Miesiącu ma-
stánać zupełna, do ktorey przyczyniata więcej niž 30. y sa dwojako wię-
kse niž zwyczayne, ktorych náwysylko mogą zázyć y ná rospołrzenie
mostow, kázda bowiem z nich ma dwá dźiałka ná rogach y ieden mo-
dżierz; inventorem tákowych naw y czaiek, wielce osobliwych iest zeden
Zakonnik Augustyniánin będąc practicus przytym Indzienierzy, obiccie
wielkie pożytki z tych invençji Cesárzowi Imci á skody przeciwko Nie-
przyjacielowi.

Wiadomość ex Imperio confirmatur o Francuzách že się bárzo
gromádzli w Alsacyey gurney y iako ich zamysły álbo ná oblężenie Reinfel-
du albo ná dobývání Míst Siltvestryskich; przeto ex parte Cesárza
Imci do Kantonow Szwájcáskich, czym i infláncye gorace, aby te chciály
vigore stipulatæ conventionis z Cesárem Imcia y z Pájnlwem Rzym-
skim opatrzyć we wsysłko pomienione Miastá, iako pograniczne z ich krá-
iámi y in casu obleżenia succurere. Xiaże Imc de Báden Naywysy He-
tman wojsk Imperyalnych ruszył się z Auffurku dáley ku obozowi y Rheno-
wi gurnemu á tym czásem wojská circulorum imperij y Posilkowe zcia-
galy się zskwápliwie pod Helbrun ná popis generálny, stanáta wtyczce
okopach co y pierwey dla dobrze obserwowania Francuskich zamysłów.
Ze retardat powrot kuryerow ze Szweczyey y od Xciá Imci Elektora Brá-
debuskiego, przyczyne ná Dworze Cesarskim uaznáczáia, iż zechca ci
dwáy wprzod konkludowac respons nalezyty zgodate ná declaracjæ Cesárzá
Imci, aby go potym nie mogli odmienić ani replicare. Cesarz Imc prze-
ćiwko niemu. Alubo zásty te klotnie y nieukontentowania Cesárzá Imci z
Koroną Szwedzką respektom Xcielwá Meklemburskiego, postáremuž nie
uwa-

uwazia bynamiczy tego Gubernium Cesarskie emensem chce reassumere mediationem iey, do dalszego traktowania, y konkludowaniam pokonu generalnego z Korona Francuska.

Wedlug listow z Paryza y z Niderlandu, Francuzowiená Campánia do Flaudryi potęzne wojska stanisia, bo male co mnicy wybornego wojska do basu będzie dwakroć sto tysięcy, gdyż do tych stu trzydziestu tysięcy komenderowanych od Marszałków Villeroia y Beaufesa, przyłączono siedemset tysięcy wojska tego, co jest pod Marszałkiem Kátynátem, które się już znajdowało u rzeki Mozelli, a teraz ruszyło ku Mozie, dokąd iuż pojechał także Marszałek Villeroie, którego oboz założony u Roscelery. Miasto Ath y Odenarde od Francuzow woblegzemu trzymane w wielkim náudu się niebezpiczeliwie.

Z Krolewcá 28. Maij 1697.

Wlazd Postá Moskiewskiego Wielkiego Monsieur la, Fort od Przeswietlejszego Cára Imci, do Naiásniejszego Xiażectá Imci Kurfirstrzá Elektora Brándebskiego in ratificanda Colligatione y żadnym sposo, ben non divellenda, cum Circulis Imperialibus wyprawionego takim odprawił się komplementem die 28. Maij. Naypiercy do przyjęcia pomienionego Postá Cárskego, y ná wprawdzente tego puł mile od Krolewcá, było Ráytári dobrze moderowáney, choragi dwie, iedna ná swojátkowitych, druga ná gniádych koniach preparabant vias gressibus tego do Krolewcá, Secundario zá tą Ráytárya obviam slá choragiew iedna bárzo dobrze monderowána Drabantow, pod Obersterem ná koniach dobrych, hauc spartam prowadzącym: sub sequebantur zá tym konie powodne pol dekáni ná sukňach bogáto z złotá systemi z Herbami Xiażectá Imci Elektorá Brándebskiego, których ad gloriam Magni Nominis sui, ozdobionych prowadzono in n. 20. Po tych następowály kárety Ministrowi Status, y Kurfirstrzá Imci których było ze wßystkimi in nu. 24. Addebat plausum temuś wiázdomi consequenter Trębáze Kurfirstra Imci dobrze y bogáto w złote galony przybráni ná koniach nu. 16. miliebantur dwaj doboże z koźlami z srebrnemi złociystemi esdem applausus chucznem pulkami sui Principalis referentes; z interea náslapitá Piechotá Moskiewska, w bárvie zielonej, differens wßystkim od monderunku Kurfirstra Imci, bo in ermis, których liczylo się 40. Addidit potym agmen Postá Moskiewskiego assistencya konnych 27. rożnie a zacne przybranych, zátymi sequebantur Kálmukow 7. z sabaydakámi y zemieniem

w kolczanach liczne, bo nad proportia byly złożone strzały, tych satelli-
tio. Adderant Pażionie Kurfirſtra Imci, ozdabiac y bogato przybrani,
in nu. 20. między ktemi promiscue iechalo Pażow Moskiewskich po-
niemiecku strojnych 8. Tey affyntencyey Moskiewskiej addiderunt mo-
mentu Kawalerowie Kurfirſtra Imci na końach zacnych, y z Osob swych
strojnych 30. Zá tymi sam Poſłem iechał Moskiewski Monsieur la Fort, nati-
one iako inny afferunt ex finibus Brabantiae, w karecie złoſiley, ab
intra wzorystem aksamite wybitey, z ktorę siedział Im P. Graff de Dane-
kelman, Praeſes Statūs Minister & intimus Consiliarius Kurfirſtrā
Imci, ktemu Poſłowi adſtiterunt do wprowälzenia y tñnych dwuch Po-
ſow, (z ktych jednego do Cesarzā Imci Chrzciszcian̄skiego, á drugiego do
Rzeczy. Wcneckiej od Cåra Imci wyprawionych) Magister ceremonia-
rum Im P. Breus był; w koło karet Kurfirſtrā Imci Poſła Moskiewskiego
wprowadzających z alabartami w obiedwie strony šlo 20. Drabantow, bo
gato przybranych, his præmissis byly na odwodzie karety miejskie, między
ktemi w iedney Kåłon bárzo mälych ale laty starych, dość ozłobnie
przybranych Moskiewskich wieżtono czterech. Concluserunt ten wiazd
Cechy Królewieckie, ktych było chorągwia 10. Tych nastadowali z nuzo-
nemi koñmi kolaski Moskiewske z roznemi tłomoczkami nalaðowanemi, á
zatym exegerunt epilogum tey transaltey formazi Pruscy, rzeczy Mo-
skiewske wiezaz. Gospody wßylskim tym Poſtem w Mieście Knipawskim
uaznaczono. Tegoš dnia wizyta byla od Kurfirſtrā Imci, do Poſla Cåra Imci
z powiſzaniem zdrowia y przybycia onego odressowana. Potym dwa dni mię-
dzы komplementami y ucztami à Ministris Kurfirſtrā Imci straniione były, tan-
dem czwartego dnia declarowana publiczna audiencja temuš Poſłowi, ktemu
eadem pompa iako wprowadzano exceperunt do Zamku y niesiono przed nim
zwyczajnie Rhamote. Puł godziny przed wiazdem iego do Zamku šlo 20. Mo-
skalon každy niosęc z sobą pro moneralibus po ſboroku soboli, y po ſtuce mate-
ryey Perskiey bogatey rozwinięty dla appärencey częſć iedne, y čyß jami ante-
ambulatores za przybyciem Poſła swego też upominki przed nim do Zamku por-
tarunt y oddali to co komu bylo in junctum od Prześwietleyzego Cåra Imci, tu w
Krolowcu in Persona sua infallibiliter będącemu y patrzacemu na wiazd y pom-
pe swego Poſła in cognito peregrynującemu, y potym dającemu się poznac sa-
memu Kurfirſtronowi Imci, który mu wielkie honory świadczy. Co zaś za resolu-
cya temu imminabit Poſłowi y iaka determinacya ieſcze non constat.